

A9-0027/2023

8.2.2023

SUOSITUS

esityksestä neuvoston päätökseksi Euroopan raja- ja merivartioston Pohjois-Makedonian tasavallassa toteuttamia operatiivisia toimia koskevan Euroopan unionin ja Pohjois-Makedonian tasavallan välisen sopimuksen tekemisestä
(12895/2022 – C9-0369/2022 – 2022/0301(NLE))

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

Esittelijä: Lena Düpont

Menettelyjen symbolit

- * Kuulemismenettely
- *** Hyväksyntämenettely
- ***I Tavallinen lainsäätämismenettely (ensimmäinen käsittely)
- ***II Tavallinen lainsäätämismenettely (toinen käsittely)
- ***III Tavallinen lainsäätämismenettely (kolmas käsittely)

(Menettely määräytyy säädösesityksessä ehdotetun oikeusperustan mukaan.)

SISÄLTÖ

	Sivu
LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI	5
PERUSTELUT	6
ASIAN KÄSITTELY ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	8
LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	9

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI

esityksestä neuvoston päätökseksi Euroopan raja- ja merivartioviraston Pohjois-Makedonian tasavallassa toteuttamia operatiivisia toimia koskevan Euroopan unionin ja Pohjois-Makedonian tasavallan välisen sopimuksen tekemisestä (12895/2022 – C9-0369/2022 – 2022/0301(NLE))

(Hyväksyntä)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon esityksen neuvoston päätökseksi (12895/2022),
 - ottaa huomioon Euroopan raja- ja merivartioviraston Pohjois-Makedonian tasavallan alueella toteuttamia operatiivisia toimia koskevan Euroopan unionin ja Pohjois-Makedonian tasavallan välisen sopimusluonnoksen (12896/2022),
 - ottaa huomioon neuvoston Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 77 artiklan 2 kohdan b ja d alakohdan, 79 artiklan 2 kohdan c alakohdan ja 218 artiklan 6 kohdan toisen alakohdan a alakohdan mukaisesti esittämän hyväksyntää koskevan pyynnön (C9-0369/2022),
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 105 artiklan 1 ja 4 kohdan sekä 114 artiklan 7 kohdan,
 - ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan suosituksen (A9-0027/2023),
1. antaa hyväksyntänsä sopimuksen tekemiselle;
 2. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden ja Pohjois-Makedonian tasavallan hallituksille ja parlamenteille.

PERUSTELUT

a. Tausta

Ehdotetulla neuvoston päätöksellä on tarkoitus hyväksyä Euroopan raja- ja merivartioviraston Pohjois-Makedonian tasavallassa toteuttamia toimia koskeva Euroopan unionin ja Pohjois-Makedonian tasavallan välinen asemaa koskeva sopimus eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta annetussa asetuksessa (EU) 2019/1896 edellytetyllä tavalla.

Euroopan raja- ja merivartioviraston, jäljempänä 'virasto', tehtäviin kuuluu yhteistyön tekeminen kolmansien maiden kanssa eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta annetun asetuksen soveltamisalaan kuuluvilla aloilla, ”mahdollisesti myös rajaturvallisuusryhmien lähettämällä operatiivisiin tehtäviin kolmansissa maissa”. Virasto voi tehdä yhteistyötä niiden kolmansien maiden viranomaisten kanssa, jotka ovat toimivaltaisia mainitun asetuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa, siinä määrin kuin sen tehtävien hoitaminen tätä edellyttää, ja se voi toteuttaa Euroopan yhdenmukaisesti rajaturvallisuuteen liittyviä toimia kolmannen maan alueella kyseisen kolmannen maan suostumuksella.

Asemaa koskevan sopimuksen tarkoituksena on kattaa kaikki näkökohdat, jotka ovat tarpeen viraston toimien toteuttamiseksi kolmansissa maissa. Asetuksen (EU) 2019/1896 73 artiklan 3 kohdan mukaan olosuhteissa, jotka edellyttävät rajaturvallisuusryhmien lähettämistä eurooppalaisen raja- ja merivartioston pysyvistä joukosta kolmanteen maahan, jossa ryhmien jäsenet käyttävät toimeenpanovaltuuksia, unioni tekee kyseisen kolmannen maan kanssa asemaa koskevan sopimuksen.

Komissio esitti Euroopan raja- ja merivartiovirastosta annetun asetuksen mukaisesti ja asetuksen 76 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla antamassaan tiedonannossa COM(2021)829 asetuksessa (EU) 2019/1896 tarkoitettua asemaa koskevan sopimuksen mallin, johon sisältyy erityissäännöksiä kolmansien maiden alueella toteutettavista toimista. Pohjois-Makedonian kanssa tehty asemaa koskeva sopimus perustuu komission laatimaan malliin.

Komissio tiedotti esittelijöille 17. tammikuuta 2023 edistymisestä Euroopan unionin ja Pohjois-Makedonian tasavallan välisissä asemaa koskevasta sopimuksesta käytävissä neuvotteluissa. Sopimus allekirjoitettiin 26. syyskuuta 2022 Skopjessa.

b. Esittelijän kanta

Muuttoliike- ja pakolaiskriisin ollessa pahimmillaan sadat tuhannet turvapaikanhakijat ja muuttajat saapuivat Euroopan unioniin Länsi-Balkanin kautta, ja Pohjois-Makedonia sijaitsee yhdellä laittoman muuttovirran pääreiteistä. Reitti on yhä käytössä, ja virallisen tiedon mukaan vuonna 2021 Pohjois-Makedoniaan saapui laittomasti 20 874 henkilöä.

Esittelijä katsoo, että virallisten, oikeudellisesti sitovien sopimusten tekeminen kolmansien maiden kanssa tehtävän yhteistyön puitteissa epävirallisten työjärjestelyiden sijasta on ratkaisevan tärkeää avoimuuden, julkisen valvonnan ja tällaisen yhteistyön demokraattisen valvonnan varmistamiseksi. Kaikki Euroopan unionin ja kolmansien maiden väliset sopimukset, jotka koskevat Euroopan raja- ja merivartioviraston toteuttamia toimia, olisi kuitenkin käsiteltävä tarkasti, niiden on tuotettava lisäarvoa ja niiden on oltava tarkoituksensa ja sisältönsä kannalta ehdottoman välttämättömiä ja oikeasuhteisia.

Siksi tämä asemaa koskeva sopimus on ratkaisevan tärkeä paitsi sen varmistamiseksi, että Euroopan raja- ja merivartioviraston operatiivinen yhteistyö kolmansien maiden kanssa on avointa ja vastuullista, mutta myös siksi, että tuetaan Pohjois-Makedonian viranomaisten työtä ja varmistetaan selkeät puitteet sen ulkorajojen valvontaa koskevalle yhteistyölle.

Asemaa koskevassa sopimuksessa olisi myös taattava perusoikeuksien täysimääräinen kunnioittaminen ja siinä olisi painotettava, että ryhmän jäsenten on kunnioitettava täysimääräisesti perusoikeuksia ja -vapauksia, joihin kuuluu pääsy turvapaikkamenettelyjen piiriin, ihmisarvo, kidutuksen sekä epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kielto, oikeus vapauteen, palauttamiskiellon periaate ja joukkokarkotusten kielto, lapsen oikeudet ja oikeus nauttia yksityis- ja perhe-elämän kunnioitusta sopimuksen puitteissa.

Lisäksi virastolla ja Pohjois-Makedonian tasavallan sisäministeriöllä on kummallakin oltava erityistapahtumien ilmoitusmekanismi, jonka avulla voidaan ilmoittaa pikaisesti kaikista tämän sopimuksen nojalla toteutetun operatiivisen toimen aikana ilmenneistä erityistapahtumista. Viraston perusoikeusvastaava valvoo, että jokaisessa operatiivisessa toimessa noudatetaan sovellettavia perusoikeusnormeja. Perusoikeusvastaava tai apulaisperusoikeusvastaava voi tehdä vierailuja paikan päälle kolmanteen maahan. Hän myös antaa lausuntoja operaatiosuunnitelmista ja ilmoittaa viraston pääjohtajalle mahdollisista operatiiviseen toimeen liittyvistä perusoikeuksien loukkauksista. Pohjois-Makedonian tasavalta tukee perusoikeusvastaavan valvontatoimia pyydettyä.

Viraston pääjohtaja peruuttaa asianomaisen operatiivisen toimen rahoituksen ja/tai keskeyttää tai lopettaa sen ilmoitettuaan asiasta Pohjois-Makedonian tasavallalle, jos hän katsoo, että tämän sopimuksen nojalla toteutettavaan operatiiviseen toimeen liittyy tai siinä todennäköisesti tapahtuu perusoikeuksien tai kansainvälistä suojelua koskevien velvoitteiden vakavia rikkomisia, jotka todennäköisesti jatkuvat.

Asemaa koskevan sopimuksen tekemistä silmällä pitäen esittelijä kehottaa komissiota asettamaan viipymättä saataville ja julkistamaan kaikki asiakirjat, jotka ovat tarpeen, jotta parlamentti voi suorittaa työnsä, joka sille toimielimenä kuuluu, mukaan lukien Pohjois-Makedonian tasavallan perusoikeuksien arviointi. Näin varmistettaisiin tällaisten sopimusten avoimuus ja asianmukainen julkinen ja demokraattinen valvonta.

Lopuksi esittelijä katsoo, että ehdotettu asemaa koskeva sopimus on yhdenmukainen komission tiedonannon mukaisen asemaa koskevan sopimuksen mallin kanssa lopulliseen sopimukseen sisällytettävän sisällön ja määräysten osalta.

Koska tämä sopimus on tullut täytäntöönpanovaiheeseen, parlamentti pyytää, että Euroopan raja- ja merivartiovirasto ilmoittaa viipymättä Euroopan parlamentille osana asemaa koskevan sopimuksen täytäntöönpanoa toteutetuista toimista, ja muistuttaa virastoa sen velvollisuudesta sisällyttää kolmansien maiden kanssa tehtävän yhteistyön arviointi vuosikertomuksiinsa asetuksen (EU) 2019/1896 73 artiklan 8 kohdan mukaisesti.

Edellä esitetyn perusteella esittelijä suosittelee, että parlamentti hyväksyy neuvoston päätösehdotuksen tekstin.

**ASIAN KÄSITTELY
ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

Otsikko	Euroopan raja- ja merivartioston Pohjois-Makedonian tasavallassa toteuttamia operatiivisia toimia koskeva Euroopan unionin ja Pohjois-Makedonian tasavallan välinen sopimus
Viiteasiakirjat	12895/2022 – C9-0369/2022 – 2022/0301(NLE)
Kuuleminen tai hyväksyntäpyyntö (pvä)	28.10.2022
Asiasta vastaava valiokunta Ilmoitettu istunnossa (pvä)	LIBE 9.11.2022
Valiokunnat, joilta on pyydetty lausunto Ilmoitettu istunnossa (pvä)	AFET 9.11.2022
Valiokunnat, jotka eivät antaneet lausuntoa Päätös tehty (pvä)	AFET 8.11.2022
Esittelijä(t) Nimitetty (pvä)	Lena Düpont 30.11.2022
Valiokuntakäsittely	31.1.2023
Hyväksytty (pvä)	6.2.2023
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 40 –: 10 0: 3
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Konstantinos Arvanitis, Katarina Barley, Theresa Bielowski, Karolin Braunsberger-Reinhold, Patrick Breyer, Annika Bruna, Lena Düpont, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Cornelia Ernst, Maria Grapini, Evin Incir, Sophia in 't Veld, Patryk Jaki, Fabienne Keller, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Lukas Mandl, Erik Marquardt, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Paulo Rangel, Diana Riba i Giner, Isabel Santos, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Susanna Ceccardi, Gwendoline Delbos-Corfield, Dietmar Köster, Alessandra Mussolini, Matjaž Nemeč, Janina Ochojska, Anne-Sophie Pelletier, Thijs Reuten, Miguel Urbán Crespo, Axel Voss
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (209 art. 7 kohta)	Aurélia Beigneux, Milan Brglez, Katalin Cseh, Marie Dauchy, Paolo De Castro, José Manuel Fernandes, Tomasz Frankowski, Vlad Gheorghe, Martin Hojsík, Max Orville, Mounir Satouri
Jätetty käsiteltäväksi (pvä)	8.2.2023

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

40	+
PPE	Karolin Braunsberger-Reinhold, Lena Düpont, José Manuel Fernandes, Tomasz Frankowski, Jeroen Lenaers, Lukas Mandl, Alessandra Mussolini, Janina Ochojska, Paulo Rangel, Axel Voss, Javier Zarzalejos
S&D	Katarina Barley, Milan Brglez, Paolo De Castro, Maria Grapini, Evin Incir, Łukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Theresa Bielowski, Matjaž Nemeč, Thijs Reuten, Isabel Santos, Elena Yoncheva
Renew	Katalin Cseh, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Vlad Gheorghe, Martin Hojsik, Sophia in 't Veld, Fabienne Keller, Moritz Körner, Max Orville, Maite Pagazaurtundúa, Ramona Strugariu
ID	Aurélia Beigneux, Annika Bruna, Susanna Ceccardi, Marie Dauchy, Tom Vandendriessche
ECR	Patryk Jaki

10	-
Verts/ALE	Patrick Breyer, Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Erik Marquardt, Diana Riba i Giner, Mounir Satouri, Tineke Strik
The Left	Cornelia Ernst, Anne-Sophie Pelletier, Miguel Urbán Crespo

3	0
S&D	Dietmar Köster
The Left	Konstantinos Arvanitis
NI	Milan Uhrík

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää